

lisans ayetul-kubra-p93-2-menzil-5-hakikat-kainatta- intizamin-vahdete-delaleti-giris-ve-ana-hukum - Set 1

1-) Beşinci Hakikat'te kâinatın genel yapısında öne çıkarılan temel özellik nedir? (12 kelime)

Bütün varlık âleminde

2-) Metinde kâinatın yönetimine dayanak olan unsurlar ve görevliler hakkında hangi ortak vasıf belirtilir? (11 kelime)

Bunların tek

3-) İsimlerin ve fiillerin "her yerde aynı" oluşu neye delil sayılır? (16 kelime)

Bu durum, işleri yapan

4-) Saray benzetmesinde unsurlar ve türlerin yaygın biçimde bulunması hangi sonuca götürür? (12 kelime)

Dünyanın ve kâinatın

5-) Bu bölümde "birdir, tektir, vâhiddir, ehaddir" şeklindeki vurgu niçin art arda yapılır? (12 kelime)

Birliğin farklı yönlerini

6-) Metne göre bu kâinatın yaratıcısı için neden benzer, yardımcı veya ortak kabul edilmez? (15 kelime)

Çünkü düzen tamdır,

7-) "İntizam tam bir vahdettir" sözüyle anlatılmak istenen nedir? (13 kelime)

Eksiksiz düzen, tek

8-) Parçadan bütüne giderek çıkarılan nihai hüküm nedir? (12 kelime)
Kâinatın yaratıcısı ve

9-) Son cümlede düzen ile şirk arasındaki ilişki nasıl hükme bağlanır?
(11 kelime)
Kusursuz düzenin

lisans ayetul-kubra-p93-2-menzil-5-hakikat-kainatta- intizamin-vahdete-delaleti-giris-ve-ana-hukum - Set 2

1-) Bu pasajda Beşinci Hakikat hangi gözleme dayanarak başlar? (13 kelime)

Kâinatın bütünü, parçaları

2-) Kâinatın genel işleyişine bağlı maddelerin ve vazifelilerin “bir” olarak nitelenmesi ne anlatır? (10 kelime)

Farklı görünen

3-) İsimler ve fiillerin birbirinin içine geçmiş halde bulunması nasıl anlaşılmalıdır? (14 kelime)

Kâinatta görülen faaliyetlerin

4-) Unsurların ve türlerin her yerde benzer mahiyette bulunması neyi destekler? (13 kelime)

Aynı kanunla, aynı

5-) Metinde geçen “ihata” ve “şümul” fikri hangi bakımdan önemlidir? (21 kelime)

Çünkü bir ismin ve fiilin

6-) Kâinatın sanatkârı ve yöneticisi hakkında hangi olumsuzlamalar yapılır? (12 kelime)

Ona eş, benzer,

7-) Bu pasajda düzen ile tevhid arasında nasıl bir ilişki kuruluyor? (15 kelime)

Düzen sonuç, tevhid

8-) Bu pasajda en güçlü delil biçimi olarak ne öne çıkıyor: duygu mu, gözlem mi, soyut varsayım mı? (11 kelime)
Gözleme dayalı

9-) Bu pasajdan hareketle tevhidi destekleyen en kapsamlı delil cümlesi nasıl kurulabilir? (26 kelime)
Kâinatın her seviyesinde görülen tam düzen,

lisans ayetul-kubra-p93-2-menzil-5-hakikat-kainatta- intizamin-vahdete-delaleti-giris-ve-ana-hukum - Set 3

1-) Beşinci Hakikat'in girişinde neden önce kâinatın bütünü, sonra parçaları, ardından tek tek varlıklar anılır? (17 kelime)
Düzenin yalnız genel yapıda

2-) Kâinatın yönetimiyle ilgili maddelerin ve görevlilerin teklîge işaret etmesi nasıl bir mantık taşır? (16 kelime)
Yönetimde araçlar ve görevler

3-) İsim ve fiillerin aynı mahiyette olması ne demektir? (10 kelime)
Farklı yerlerde

4-) Unsurlar ve türlerin yeryüzünün çoğunu kaplayacak biçimde yayılması neden önemlidir? (11 kelime)
Çünkü bu

5-) "Misli ve naziri olamaz" ifadesi hangi anlamı güçlendirir? (11 kelime)
Yaratıcı olan

6-) "Şeriki ve zıddı olamaz" denmesi hangi iki ihtimali reddeder? (15 kelime)
Hem yönetimde ortak

7-) "Aczi ve kusuru yoktur" cümlesi neden birliğin yanında zikredilir? (15 kelime)
Çünkü eksiklik ve

8-) Bu metne göre şirk sadece yanlış bir inanç mı, yoksa aynı zamanda

aklî bir çelişki midir? (9 kelime)
Aynı zamanda

lisans ayetul-kubra-p93-2-menzil-5-hakikat-kainatta- intizamın-vahdete-delaleti-giris-ve-ana-hukum - Set 4

1-) Beşinci Hakikat'te "kâinat", "memleket", "şehir" ve "saray" tasvirleri hangi ortak fikri taşıır? (11 kelime)

Hepsi, varlığın

2-) Her mevcutta düzen bulunmasının inanç bakımından taşıdığı anlam nedir? (11 kelime)

Her varlığın

3-) Kâinatın genel heyetine bağlı unsurların birliği neden önemli bir delildir? (15 kelime)

Çünkü kapsamlı bir

4-) Aynı isim ve aynı fiilin her yerde görünmesi nasıl bir rububiyet anlayışı doğurur? (13 kelime)

Sınırsız, kesintisiz ve

5-) Unsurların ve türlerin birbirinin içinde bulunması neyi sezdirir? (11 kelime)

Varlıkların bağımsız

6-) Kâinatın sahibine yardımcı nisbet edilmemesi, onun hangi sıfatıyla ilgilidir? (6 kelime)

Tam

7-) Neden kusursuz düzen bir "tek nazzam" ister? (13 kelime)

Çünkü dağınık iradeler

8-) Pasaj, acizlik ve kusuru niçin özellikle dışarıda bırakır? (14 kelime)

Çünkü noksanlık kabul

lisans ayetul-kubra-p93-2-menzil-5-hakikat-kainatta-intizamin-vahdete-delaleti-giris-ve-ana-hukum - Set 5

1-) Beşinci Hakikat'te önce hangi vakıa ortaya konur, sonra hangi sonuca varılır? (15 kelime)

Önce kâinattaki kusursuz

2-) Metinde “erkân”, “eczâ” ve “her mevcud” şeklindeki sıralama neyi kuvvetlendirir? (14 kelime)

Düzenin hem ana

3-) Kâinatın heyet-i umumiyesine bağlı maddelerin bir olması neyi ima eder? (11 kelime)

Farklı sahalarda

4-) Tasarruf eden isim ve fiillerin her yerde aynı oluşu neden önemlidir? (14 kelime)

Çünkü bu benzerlik,

5-) Yeryüzünü kuşatan unsurlar ve çoğa yayılan türler hangi delil yönünü taşır? (13 kelime)

Yaygınlık ve birlik

6-) Metinde geçen “sultan”, “mürebbî”, “sahip” ve “bânî” kelimeleri birlikte hangi anlam çerçevesini kurar? (16 kelime)

Yaratma, sahip olma, yönetme

7-) “Naziri olamaz” ile “muîni yoktur” arasında nasıl bir fark vardır? (12 kelime)

İlki denk ve

8-) “Memleket”, “şehir” ve “saray” gibi benzetmelerin kullanılmasının amacı nedir? (16 kelime)
Kâinatın başıboş değil, planlı,

lisans ayetul-kubra-p93-2-menzil-5-hakikat-kainatta- intizamin-vahdete-delaleti-giris-ve-ana-hukum - Set 6

1-) Pasajın başındaki kısa ifade, Beşinci Hakikat'in anlatım tarzı hakkında ne gösterir? (12 kelime)
Konunun daha önce

2-) Beşinci Hakikat'te kâinatın hangi üç düzeyi birlikte ele alınır? (12 kelime)
Bütün kâinat, onun

3-) Kâinatın idaresine ilişkin görevli unsurların "vâhid" oluşu nasıl yorumlanmalıdır? (11 kelime)
Çeşitli işlerin

4-) İsimlerin ve fiillerin hem iç içe hem de aynı oluşu neyi düşündürür? (12 kelime)
Ayrı ayrı güçlerin

5-) Unsurlar ve türlerin her yerde görülmesi, birlik delilini nasıl kuvvetlendirir? (17 kelime)
Çünkü aynı yapı ve

6-) Metinde neden yaratıcı için hem "sâni" hem "müdebbir" gibi ifadeler kullanılır? (15 kelime)
Sadece var etmenin

7-) Beşinci Hakikat'in ana iddiasını bir cümleyle nasıl özetlersin? (19 kelime)
Kâinattaki kuşatıcı düzen, ortak

8-) Beşinci Hakikat'in ispat yöntemi en çok hangi alana dayanır? (13 kelime)

Kâinattaki düzen, birlik

CEVAP ANAHTARI

lisans ayetul-kubra-p93-2-menzil-5-hakikat-kainatta- intizamin-vahdete-delaleti-giris-ve-ana-hukum - Set 1 - CEVAPLAR

1-) Beşinci Hakikat'te kâinatın genel yapısında öne çıkarılan temel özellik nedir?

Bütün varlık âleminde çok düzgün, kapsamlı ve kusursuz bir düzen bulunduğu vurgulanır.

2-) Metinde kâinatın yönetimine dayanak olan unsurlar ve görevliler hakkında hangi ortak vasıf belirtilir?

Bunların tek bir kaynağa bağlı, birlik gösteren yapıda oldukları ifade edilir.

3-) İsimlerin ve fiillerin “her yerde aynı” oluşu neye delil sayılır?

Bu durum, işleri yapan zatın bir olduğuna ve tasarrufunun bütün varlıkta aynı şekilde işlediğine işaret eder.

4-) Saray benzetmesinde unsurlar ve türlerin yaygın biçimde bulunması hangi sonuca götürür?

Dünyanın ve kâinatın tek bir sahip ve idare edici tarafından yönetildiğini gösterir.

5-) Bu bölümde “birdir, tektir, vâhiddir, ehaddir” şeklindeki vurgu niçin art arda yapılır?

Birliğin farklı yönlerini kuvvetle pekiştirmek ve ortaklık ihtimalini bütünüyle reddetmek için yapılır.

6-) Metne göre bu kâinatın yaratıcısı için neden benzer, yardımcı veya ortak kabul edilmez?

Çünkü düzen tamdır, her şeyi kuşatır ve bölünmeyi kaldırmaz; böyle bir tasarruf birden fazlasına verilemez.

7-) “İntizam tam bir vahdettir” sözüyle anlatılmak istenen nedir?

Eksiksiz düzen, tek bir düzenleyiciyi gerekli kılar; dağınık iradeler böyle bir bütünlük kuramaz.

8-) Parçadan bütüne giderek çıkarılan nihai hüküm nedir?

Kâinatın yaratıcısı ve yöneticisi bir tek zâttır; bütün işler onun hükmüyle yürür.

9-) Son cümlede düzen ile şirk arasındaki ilişki nasıl hükme bağlanır?

Kusursuz düzenin ortaklığa yer bırakmadığı kesin bir hüküm halinde ifade edilir.

lisans ayetul-kubra-p93-2-menzil-5-hakikat-kainatta- intizamin-vahdete-delaleti-giris-ve-ana-hukum - Set 2 - CEVAPLAR

1-) Bu pasajda Beşinci Hakikat hangi gözleme dayanarak başlar?

Kâinatın bütünü, parçaları ve tek tek varlıkları içinde mükemmel bir düzen görülmesine dayanır.

2-) Kâinatın genel işleyişine bağlı maddelerin ve vazifelilerin “bir” olarak nitelenmesi ne anlatır?

Farklı görünen işlerin aslında ortak bir idare altında yürüdüğünü anlatır.

3-) İsimler ve fiillerin birbirinin içine geçmiş halde bulunması nasıl anlaşılmalıdır?

Kâinatta görülen faaliyetlerin birbirinden kopuk değil, uyumlu ve tek merkezden çıkan işler olduğu anlaşılmalıdır.

4-) Unsurların ve türlerin her yerde benzer mahiyette bulunması neyi destekler?

Aynı kanunla, aynı iradeyle ve aynı kudretle yönetilen tek bir düzen bulunduğunu destekler.

5-) Metinde geçen “ihata” ve “şümul” fikri hangi bakımdan önemlidir?

Çünkü bir ismin ve fiilin geniş biçimde her yere yayılması, sınırlı ve parçalı bir fail yerine kuşatıcı tek bir faili düşündürür.

6-) Kâinatın sanatkârı ve yöneticisi hakkında hangi olumsuzlamalar yapılır?

Ona eş, benzer, yardımcı, ortak, karşıt, acizlik ve eksiklik nisbet edilemeyeceği söylenir.

7-) Bu pasajda düzen ile tevhid arasında nasıl bir ilişki kuruluyor?

Düzen sonuç, tevhid ise o sonucun sebep olarak gösterdiği hakikattir; tam düzen tek idareye delildir.

8-) Bu pasajda en güçlü delil biçimi olarak ne öne çıkıyor: duygu mu, gözlem mi, soyut varsayım mı?

Gözleme dayalı açık çıkarım öne çıkıyor; görülen düzen üzerinden hükme varılıyor.

9-) Bu pasajdan hareketle tevhidi destekleyen en kapsamlı delil cümlesi nasıl kurulabilir?

Kâinatın her seviyesinde görülen tam düzen, ortak isim ve fiiller ile bütün yeryüzüne yayılan unsurlar, her şeyin tek bir Allah’ın mülkü ve

idaresi altında olduğunu gösterir.

lisans ayetul-kubra-p93-2-menzil-5-hakikat-kainatta- intizamin-vahdete-delaleti-giris-ve-ana-hukum - Set 3 - CEVAPLAR

1-) Beşinci Hakikat'in girişinde neden önce kâinatın bütünü, sonra parçaları, ardından tek tek varlıklar anılır?

Düzenin yalnız genel yapıda değil, en küçük seviyeye kadar her yerde görüldüğünü göstermek için bu sıralama yapılır.

2-) Kâinatın yönetimiyle ilgili maddelerin ve görevlilerin teklîğe işaret etmesi nasıl bir mantık taşıır?

Yönetimde araçlar ve görevler uyumlu biçimde birleşiyorsa, bunları sevk eden iradenin de tek olması gerektiği düşünülür.

3-) İsim ve fiillerin aynı mahiyette olması ne demektir?

Farklı yerlerde görülen tasarrufların özde ortak bir kaynaktan geldiği demektir.

4-) Unsurlar ve türlerin yeryüzünün çoğunu kaplayacak biçimde yayılması neden önemlidir?

Çünkü bu yaygınlık, tasarrufun mahallî değil, genel ve kuşatıcı olduğunu gösterir.

5-) "Misli ve naziri olamaz" ifadesi hangi anlamı güçlendirir?

Yaratıcı olan zatın benzetilemez ve başkasıyla aynı seviyede düşünülemez olduğunu güçlendirir.

6-) "Şeriki ve zıddı olamaz" denmesi hangi iki ihtimali reddeder?

Hem yönetimde ortak bulunması ihtimalini hem de ona karşı denk bir güç olma ihtimalini reddeder.

7-) "Aczi ve kusuru yoktur" cümlesi neden birliğin yanında zikredilir?

Çünkü eksiklik ve güçsüzlük olsaydı yardımcıya ihtiyaç doğardı; yardım ihtiyacı olmayışı tam kudrete işaret eder.

8-) Bu metne göre şirk sadece yanlış bir inanç mı, yoksa aynı zamanda aklî bir çelişki midir?

Aynı zamanda aklî bir çelişkidir; çünkü gözlenen düzenle bağdaşmaz.

lisans ayetul-kubra-p93-2-menzil-5-hakikat-kainatta-intizamin-vahdete-delaleti-giris-ve-ana-hukum - Set 4 -

CEVAPLAR

1-) Beşinci Hakikat'te "kâinat", "memleket", "şehir" ve "saray" tasvirleri hangi ortak fikri taşır?

Hepsi, varlığın düzenli, anlamlı ve sahibi bulunan bir bütün olduğunu düşündürür.

2-) Her mevcutta düzen bulunmasının inanç bakımından taşıdığı anlam nedir?

Her varlığın başıboş olmadığını ve ilahî bir yönetim altında bulunduğunu gösterir.

3-) Kâinatın genel heyetine bağlı unsurların birliği neden önemli bir delildir?

Çünkü kapsamlı bir sistemin parçaları aynı hedefe hizmet ediyorsa, onları yöneten merci de bir olmalıdır.

4-) Aynı isim ve aynı fiilin her yerde görünmesi nasıl bir rububiyet anlayışı doğurur?

Sınırsız, kesintisiz ve her yere ulaşan tek bir terbiye ve idare anlayışı doğurur.

5-) Unsurların ve türlerin birbirinin içinde bulunması neyi sezdirir?

Varlıkların bağımsız ve kopuk değil, tek nizam içinde bağlantılı olduğunu sezdirir.

6-) Kâinatın sahibine yardımcı nisbet edilmemesi, onun hangi sıfatıyla ilgilidir?

Tam kudreti ve eksiksiz hâkimiyetiyle ilgilidir.

7-) Neden kusursuz düzen bir "tek nazzam" ister?

Çünkü dağınık iradeler altında aynı ölçüde sürekli ve tam uyumlu bir nizam kurulamaz.

8-) Pasaj, acizlik ve kusuru niçin özellikle dışarıda bırakır?

Çünkü noksanlık kabul edilirse tam hâkimiyet bozulur; oysa metin eksiksiz bir ilahî tasarrufu savunur.

lisans ayetul-kubra-p93-2-menzil-5-hakikat-kainatta- intizamin-vahdete-delaleti-giris-ve-ana-hukum - Set 5 - CEVAPLAR

1-) Beşinci Hakikat'te önce hangi vakıa ortaya konur, sonra hangi sonuca varılır?

Önce kâinattaki kusursuz düzen ortaya konur, sonra bundan tek yaratıcı ve tek yönetici sonucu çıkarılır.

2-) Metinde “erkân”, “eczâ” ve “her mevcud” şeklindeki sıralama neyi kuvvetlendirir?

Düzenin hem ana yapılarda hem parçalarda hem de tek tek varlıklarda geçerli olduğunu kuvvetlendirir.

3-) Kâinatın heyet-i umumiyesine bağlı maddelerin bir olması neyi ima eder?

Farklı sahalarda işleyen düzenin tek bir sistem içinde birleştiğini ima eder.

4-) Tasarruf eden isim ve fiillerin her yerde aynı oluşu neden önemlidir? Çünkü bu benzerlik, işlerin değişik ilahlara değil tek bir failin idaresine ait olduğunu gösterir.

5-) Yeryüzünü kuşatan unsurlar ve çoğa yayılan türler hangi delil yönünü taşır?

Yaygınlık ve birlik yönü taşır; geniş alana hükmeden düzen tek sahibi işaret eder.

6-) Metinde geçen “sultan”, “mürebbî”, “sahip” ve “bânî” kelimeleri birlikte hangi anlam çerçevesini kurar?

Yaratma, sahip olma, yönetme ve geliştirme fiillerinin aynı zata ait olduğunu gösteren bir anlam çerçevesi kurar.

7-) “Naziri olamaz” ile “muîni yoktur” arasında nasıl bir fark vardır? İlki denk ve benzer bulunmadığını, ikincisi ise işlerinde desteğe ihtiyaç duymadığını bildirir.

8-) “Memleket”, “şehir” ve “saray” gibi benzetmelerin kullanılmasının amacı nedir?

Kâinatın başiboş değil, planlı, yönetilen ve sahibi olan bir düzen içinde bulunduğunu daha anlaşılır hale getirmektir.

lisans ayetul-kubra-p93-2-menzil-5-hakikat-kainatta- intizamin-vahdete-delaleti-giris-ve-ana-hukum - Set 6 - CEVAPLAR

1-) Pasajın başındaki kısa ifade, Beşinci Hakikat'in anlatım tarzı hakkında ne gösterir?

Konunun daha önce genişçe açıklandığını, burada ise özlü bir hatırlatma yapıldığını gösterir.

2-) Beşinci Hakikat'te kâinatın hangi üç düzeyi birlikte ele alınır?

Bütün kâinat, onun ana kısımları ve tek tek mevcutlar birlikte ele alınır.

3-) Kâinatın idaresine ilişkin görevli unsurların "vâhid" oluşu nasıl yorumlanmalıdır?

Çeşitli işlerin gerçekte tek bir idare planı içinde yürütüldüğü şeklinde yorumlanmalıdır.

4-) İsimlerin ve fiillerin hem iç içe hem de aynı oluşu neyi düşündürür? Ayrı ayrı güçlerin değil, tek bir rububiyetin çeşitli yönlerinin tecelli ettiğini düşündürür.

5-) Unsurlar ve türlerin her yerde görülmesi, birlik delilini nasıl kuvvetlendirir?

Çünkü aynı yapı ve işleyişin geniş alana yayılması, tesadüf veya parçalı değil, tek merkezli bir idareyi gösterir.

6-) Metinde neden yaratıcı için hem "sâni" hem "müdebbir" gibi ifadeler kullanılır?

Sadece var etmenin değil, var olanı düzenleyip yönlendirmenin de aynı zata ait olduğunu anlatmak için.

7-) Beşinci Hakikat'in ana iddiasını bir cümleyle nasıl özetlersin?

Kâinattaki kuşatıcı düzen, ortak isim ve fiiller ile yaygın unsurlar, her şeyin tek bir Rab tarafından idare edildiğini gösterir.

8-) Beşinci Hakikat'in ispat yöntemi en çok hangi alana dayanır?

Kâinattaki düzen, birlik ve kuşatıcılık üzerine kurulu aklî ve gözleme dayalı delillere dayanır.